

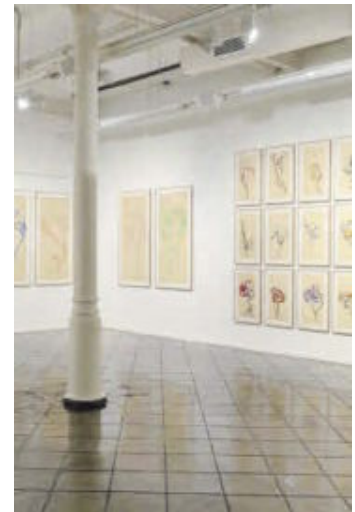

8 Diciembre, 2023

E. Camps

Sí fem cas a l'exposició que recentment li va dedicar el Macba, Fina Miralles és una artista conceptual que va treballar, sobretot, durant la dècada dels setanta. Amb tot, i gràcies a la tasca de Maria Lluïsa Faxedas i Maïa Creus, comissàries de la mostra que acull la Fundació Vila Casas, hi ha una artista que troba en el dibuix el seu mitjà de reconeixement amb el món.

BARCELONA

La resurrecció dels vius

A Fina Miralles (Sabadell, 1950) cal ubicar-la, per mèrits propis, entre els artistes catalans més rellevants de la segona meitat del segle XX. Figura cabdal de l'art conceptual dels 70, actualment fa balanç del llarg camí recorregut des del seu refugi de Cadaqués. Retirada de facto abans d'entrar al nou mil·lenni, darrerament la seva obra menys coneguda (la pintura i el dibuix dels vuitanta i noranta) veu la llum gràcies a exposicions com la que ara acullen els Espais Volart de la Fundació Vila Casas a Barcelona: la nota dominant en aquestes obres és la lleugeresa i el sentiment de comunió.

I és que, ens explicava Miralles no fa massa, el pes que carreguem sobre les espatlles és molt feixuc: «Venim del segle XX. Per a un artista, això significa acceptar que ja s'ha fet gairebé tot. Davant d'aquest paisatge desolador, el més sensat és retornar a la intuïció i al pensament màgic». Segui com sigui, l'artista de Sabadell ha de conviure amb les etiquetes que la historiografia

Fina Miralles fa balanç des del seu refugi de Cadaqués amb una exposició íntima, gairebé secreta, on el paper i el dibuix es reivindiquen amb contundència

EUDALD CAMPS

de l'art li ha adjudicat i, encara més, amb la seva condició de pionera: «El meu pas pel conceptual es fruit de l'aversion a la pintura i al dibuix que vaig desenvolupar a la Facultat de Belles Arts. Em va caldre marxar de Barcelo-

na i iniciar un llarg periple (Amèrica del Sud, França) per poder dibuixar com abans». Al seu Testament vital (Edicions de Gràfic Set, 2008) ho resumeix amb precisió poètica: «Després de tants anys negant la mirada, la mà i el sentiment, aquell estiu del 1983 tornava a dibuixar amb la mà el que veien els meus ulls». La natura s'imposava al paisatge: «Quan sec sobre una branca d'olivera jo sóc l'olivera i quan em poso dins l'aigua, sóc aigua, vent, ocell, pluja...», confessava a De la llum cap a la llum (2005), un altre dels seus opuscles tan íntims com impagables. Ni més ni menys: tota la producció artística de Fina Miralles (acció, instal·lació, pintura, dibuix, tan s'hi val) està marcada pel desig d'impugnar l'atàvic lament romàntic per excel·lència («Ara ja no succeeix com en temps passats; / vagi on vagi, / de dia o de nit, / les coses que solia veure ja no sóc capaç de veure-les», va escriure Wordsworth a les seves Insinuacions d'immortalitat en els records de la primera infància); to-

ta l'aventura creativa de Fina Miralles, en definitiva, perviu amb força per denunciar el dèficit de món característic d'una societat que de la natura n'ha fet paisatge (i això en la pitjor accepció del terme, és a dir, aquella que el redueix a una construcció simbòlica destinada a ver visibles valors culturals — i per extensió ideològics — que sempre són relatius, com molt bé assenyala l'antropòleg Marc Augé, «a la mirada que els descobreix»).

L'exili de Fina Miralles només és aparent: des de Cadaqués assaboreix la vida al marge del tràfec característic del món i del mercat de l'art. Existir, per a la de Sabadell, és sinònim de creativitat (no hi ha vida sense creació). Justament per això, segur que comparteix el desconcert de Paul Celan: ¿pregunteu / si hi haurà / una resurrecció dels morts? / no ho sé // sé / tan sols / el que no pregunteu: / la resurrecció dels que viuen». Doncs això: Miralles reneix en cada un dels seus treballs i, en ells, perviu.

FINA MIRALLES
Espais Volart
Ausiàs Marc, 20-22,
Barcelona.
Fins el 14 de gener.
De dimarts a
dissabte de 10 a 14 h. i
de 16,30 a 20 h.